

НАВЧАННЯ

Канікули так швидко минають, або О депресіє, не прийди!

Йолана ГОЛИК, завідувач кафедри міського будівництва і господарства інженерно-технічного факультету: «Приходьте на заняття до студентів у хорошому настрої, і він обов'язково передасться молоді»

Незабаром розпочнеться другий семестр. Майже за два місяці канікул усі розслабилися, відзначаючи новорічні свята в теплому колі сім'ї. Як після безтурботних днів знову змусити себе навчатися?

Якщо звернутися за порадами до психологів, то вони допоможуть швидше налаштуватися на постійний навчальний лад. Отже: упродовж канікул не ізолюйтеся повністю від навчання, адже ви здобуваєте майбутній фах. Галузь, яку обрали, повинна бути

не просто потребою чи обов'язком, а своєрідним хобі. Дізнавайтеся щось нове, читайте й шукайте щораз іншу інформацію. Словом, розвивайте себе в майбутній професійній сфері. Крім того, за два тижні до початку навчального процесу докладіть зусиль, щоб завершити всі «глобальні» справи. Удома допоможіть із важкою та клопіткою роботою батькам, приділіть увагу рідним і друзям. Зробіть те, що давно хотіли втілити в життя. І коли розпочнеться навчання, намагайтеся не відволікатися старими справами. Покладайтеся і на своїх викладачів,

котрі допоможуть швидше повернутися до опанування спеціальності.

Психологи й педагогам пропонують поради щодо швидшого входження в навчальний процес. Зокрема, фахівці радять на першій парі семестру розповісти про свої канікули чи роботу під час них, знакові події, які відбулися останнім часом, що цікавого вдалося дізнатися, прочитати чи де з'явилася можливість побувати. Така дружня розмова на початку заняття допоможе краще налаштувати студента на здобуття знань, дасть зрозуміти, що наставник — друг, а не ворог. Крім того, не

рекомендують одразу давати великі навантаження, особливо в першій тиждень після канікул, адже юнаки й дівчата можуть налякатися, розчаруватися й замкнутися в собі.

Утім як би не було важко в перші тижні прокидатися зранку, коли ще надворі зовсім темно або ж тільки розвидняється, варто пам'ятати: студентські роки — усе ж дійсно найкращі, а процес донесення знань здобувачам фаху — не лише відповідальна, а й благородна справа!

Марія ЗЕЛІНСЬКА,
«Погляд».

ПОВАЖНІ ГОСТІ

Міністр закордонних справ України Павло КЛІМКІН відповів на запитання «Погляду» та написав побажання студентам

Браття! Як ви, професори, до мене та моєї, відомої всім України! Від кожного з Вас бачу щонайменше - надіємі на!
Слово України!
Павло Клімкін

Ішлося й про ситуацію на Донбасі та в Криму, про біометричні паспорти. Міністр обіцяв звернути увагу на проблему водіїв із закордонними номерами щодо необхідності часто перетинати кордон. Також головний дипломат країни висловився за рішучу боротьбу з подвійним громадянством.

П.Клімкін відповів і на численні запитання журналістів. Два з них пролунали від «Погляду». На перше — «Чому російські студенти не стали активною протидією путінському режимові, хоч споконвік відзначалися вільнодумством?» — гість зауважив: з одного боку, спрацювала внутрішня пропаганда, а з іншого, — події на Манежній площі в Москві показали, що не все втрачено. Стосовно ставлення до народної дипломатії, зокрема студентської, то міністр її підтримує, адже там, де попрацювали народні дипломати, часто вже немає що робити фаховим дипломатичним працівникам.

А ще П.Клімкін охоче написав побажання студентам УжНУ: іти до своєї мети та прагнути європейської України.

Володимир ТАРАСЮК.

ВІТАЄМО

Із Днем соборності України!

Шановні викладачі, студенти, співробітники Ужгородського національного університету! Шановні країни!

Передостанній тиждень січня ознаменувався вагомим для країни святом. Щиро вітаю із Днем соборності України!

МІЖНАРОДНІ ЗУСТРІЧІ

У залі вченої ради УжНУ 23 січня відбулася офіційна зустріч керівництва нашого університету з угорською делегацією на чолі з міністром закордонних справ і зовнішньої торгівлі Петером Сійяртом.

Після представлення проректорів ректор Володимир Смоланка окреслив особливості переваг УжНУ в співпраці з Угорщиною. «Наш університет є базовим в Україні для зв'язків із вашою державою», — зазначив високоповажному гостю Володимир Іванович.

Сторони підкреслили, що в основі стосунків Угорщини з Україною повинна бути відповідна наукова база, адже особливо важливою для наших сусідів є співпраця саме в галузі освіти.

Із підписанням договору П.Сійярто зазначив намір прийняти 100 студентів для отримання стипендій в Угорщині. Крім того, пан міністр повідомив про виділення коштів на розвиток Центру гунгарології (3,5 млн. форинтів) та на реконструкцію Наукової бібліотеки УжНУ (2,5 млн. форинтів).

Своєю чергою, В.Смоланка від імені вишу зробив Петеру Сійярту символічний подарунок — українську вишиванку.

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

ЗНАЙ НАШИХ!

В альма-матер удостоєні різноманітних нагород

Минулий рік видався результативним для багатьох членів колективу УжНУ. Свідченням цього стали й численні нагороди.

Так, фахівці Карпатського інформаційного агентства спільно з Карпатським центром полігрових досліджень визначили кращі бренди Закарпаття-2014. Необхідно виконати ряд вимог, щоб потрапити до цього списку: бути доступним в інформаційному просторі для цільової й нецільової аудиторії, мати постійних споживачів, позитивну економічну вартість, фінансову відкритість тощо. УжНУ теж увійшов до плеяди лідерів, ставши кращим освітнім брендом минулого року.

Узагалі 22 січня — знакова дата для нас. 1919 р. проголосили акт злуки УНР і ЗУНР, що стало рушійною силою до здобуття незалежності шляхом об'єднання земель. Торік саме в цей день загинули перші жертви Небесної сотні, і з Євромайдану почалося переорієнтування ментальності та переосмислення цінностей у

нашому суспільстві. Хай щорічне відзначення Дня соборності додає патріотизму, оптимізму, віри в краще майбутнє країни, а цього року, у такий складний час, іще й об'єднує всіх думкою про мир! Ми — сильні. Ми переможемо. Єднаймося!

Володимир СМОЛАНКА,
ректор УжНУ.

Керівництво вишу підписало угоду про співпрацю з Угорщиною

Петер СІЙЯРТО і Володимир СМОЛАНКА після підписання угоди

Початок нового року ознаменувався для Ужгорода тим, що в обласний центр Закарпаття з візитом завітав міністр закордонних справ України Павло Клімкін.

Після відкриття сквери Марії Терезії на площі Бачинського він в Ужгородському замку провів прес-конференцію. Насамперед гість зазначив, що радий відвідати Закарпаття й наголосив: «Ми маємо надати цьому регіону особливий статус, і не тільки в культурному плані, а й у налагодженні економічних зв'язків із Європою». Як наслідок, уже започатковано чимало проектів, існують міждержавні домовленості з колегами країн-сусідів.

Одним абзацом

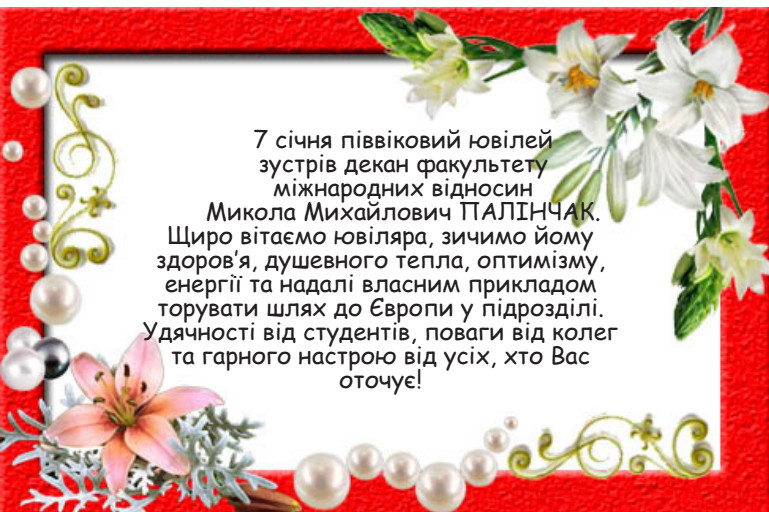
• **ПРИЗНАЧЕННЯ** • В УжНУ визначили 6 проректорів. Ними стали: М.Лендьял, І.Король, О.Рогач, Я.Лазур — із науково-педагогічної, І.Студеняк — із наукової та Д.Сойма — із адміністративно-господарської роботи. Ректор підписав відповідний наказ, керуючись нормативами, що стосуються ВНЗ III та IV рівнів акредитації.

• **ДЕЛЕГАЦІЇ** • Представники краю Височіна подарували відділенню чеської мови та літератури філологічного факультету УжНУ наукову літературу. Закордонних гостей в особі голови крайового уряду краю Височіна, очільника благодійного фонду «VIZA» З.Кадлеца, координатора співпраці краю Височіна й Закарпатської області К.Свободової, членів благодійного фонду «VIZA» Й.Недведа та В.Самандрули зустріли ректор В.Смоланка, проректор М.Лендьял, декан філологічного підрозділу Г.Шумицька, завідувач кафедри словацької філології С.Пахомова, а також працівники відділення. Присутні обговорили перспективи розвитку кафедри чеської мови та літератури на філфаку УжНУ.

До нас завітали й гості з Університету наук про здоров'я (Каунас): професори К.Петріконіс, К.Стасайтіс та А.Вайткус. Як розповів очільник нашого ВНЗ В.Смоланка, у рамках міжвишівської взаємодії планують розробити спільні програми академічної мобільності, а також обмінятися ідеями щодо розвитку медичної галузі.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ

Миколі ПАЛІНЧАКУ – 50!

7 січня піввіковий ювілей зустрів декан факультету міжнародних відносин Микола Михайлович ПАЛІНЧАК. Щиро вітаємо ювіляра, зичимо йому здоров'я, душевного тепла, оптимізму, енергії та надалі власним прикладом торувати шлях до Європи у підрозділі. Удачності від студентів, поваги від колег та гарного настрою від усіх, хто Вас оточує!

«Погляду» – 16!

Уже 16-й рік поспіль ми перебуваємо в інформаційному вирі. Позаду — перші погляди на актуальні проблеми сьогодення, попереду — розгляд нових, іще невіршених питань. 16 років — своєрідний рубікон, межа дитинства й повноліття. Уже маємо певний досвід, напрацювання і фундамент для нових цікавих матеріалів. У №12 (169) є анкета «Змінюймо «Погляд» разом!», у якій урахувуватимемо кожен погляд на оформлення та зміст газети. Нагадуємо, що автор найгіртовніших відповідей отримає подарунковий сертифікат для занять в одному з елітних ужгородських фітнес-центрів. Адже ми змінюємося для Вас, шановні читачі! Будьмо й надалі разом!

РЕДАКЦІЯ.

ВІДРЯДЖЕННЯ

Представники УжНУ побували в Білорусі

Науковці УжНУ здійснили робочу поїздку в Білорусь у рамках проекту TEMPUS «INNOLAB», спрямованого на співпрацю науки та бізнесу. Зустріч стала завершальною. У Мінську відбулася конференція, у якій узяли участь ректор УжНУ, професор Володимир Смоланка, професор економічного факультету Світлана Слава, заступник декана цього ж підрозділу Роман Завацький, підприємець Сергій Тичина, студентка економічного факультету, переможниця конкурсу «Ринок ідей» Вікторія Завацька. Також представили напрацювання останнього етапу проекту.

ТРАДИЦІЇ НАРОДУ

Післяслово до Різдва

«Ой радуйся, Земле, Син Божий народився...»
Із колядки

Споконвіків наші предки з особливою пошаною ставилися до відзначення різдвяних свят. Уважають, що останні запозичені з язичницьких обрядів, але трансформовані ще на теренах Київської Русі. Зокрема, магичні ритуали замінили молитвами до єдиного Бога, у котрого люди просили благословення на добрий урожай. Згодом у цей день ушановували душі родичів, які померли. На Різдво прийнято вибачити один одному, миритися з ворогами. Чимало з цих звичаїв прижилися й досі функціонують. Дещо кане у вічність. Чому? Набридли колядувати чи просто хочеться бути схожими на європейців?

У зв'язку з відмінностями в календарних стилях українські християни різних конфесій святкують народження Спасителя неоднаково: одні — 25 грудня, як і більша частина світу, інші — 7 січня. Останнім часом у нашій державі точаться дискусії щодо відзначення Різдва наприкінці року, що минає, бо ця реформа допоможе «дистанцюватися» від «русского міра» (див. «Експрес»; інтернет-версія газети за 24.12.14). Утім нововведення, навіть якщо його впровадять, не задовольнять усіх. Як завжди, знайдуться «за» і «проти». Хоча чимало співвітчизників досить лояльно ставляться до перенесення свята, щоб бути, як-то кажуть, ближче до Європи. За результатами одного з опитувань, проведеного серед жителів Прикарпаття, 70% респондентів відповіли, що готові відзначати Різдво по-європейськи.

Студенти УжНУ як активні громадяни мають свій погляд на цю проблему. Олександра Курта, четвертокурсниця медичного факультету, реформаторську ідею підтримує, проте сумнівається в її реалізації: «Було б добре зустрічати народження Спасителя разом з усім світом. Теоретично. Але на практиці навряд чи вдасться. У першій половині двадцятого сто-

ліття російський патріарх Тихон видав відповідний указ. Але на святкування Різдва 25 грудня до храму ніхто не прийшов. Натомість народ зібрався 7 січня. Негативний досвід має фольклорна церква, яка в 1920-х роках почала функціонувати за новим стилем, адже саме це стало причиною поділу серед вірян, що триває до сьогодні. Українська церква й без того розділена. Тож перехід на григоріанський календар може тільки поглибити конфлікт». Студентка 3 курсу біологічного підрозділу Руслана Ісевич зазначає, що дату змінювати не варто: «Із давніх-давен наші прародичі відзначали Різдво на початку нового року, тому ми повинні продовжувати ці традиції, які й так стають на шлях поступового занепаду. Українці звикли збиратися сім'ями на Святу вечерю 6 січня, колядками прославляти новонародженого Ісуса. А наступного дня звіщати добру новину друзям, знайомим. Потрібно також відновлювати вертеп, аби молодь знала більше про Христа».

Усе ж навіть у Святому Письмі не вказано, коли саме народився Спаситель (через це деякі релігійні течії відмовилися від святкування Різдва). На сайті «Української правди» в одному з матеріалів за 2012 р. можна прочитати таку думку: «...Багато фахівців доходять висновку, що Ісус Христос не міг народитися ані на початку січня, ані наприкінці грудня, бо, наприклад, глибокої зими в Палестині досить-таки холодно і пастухи не могли почувати з отарами на пасовищах, як про це йдеться в Біблії».

Попри сказане, різниця в датах не здатна зіпсувати свята, на яке чекають із початком Пилипівки. У час посту християни намагаються робити якомога більше добрих справ, прощати образи. 6 січня українці родинами збираються на Святу вечерю. Колись наші предки готували 12 пісних страв, серед яких значну роль відводили куті й узвару — символам смерті Христа. Вечері обов'язково передувала молитва. У деяких регіонах ці звичаї збереглися, в інших доповнилися новими елементами. Наприклад, у Західній Україні, зокрема на Львівщині та Івано-Франківщині, дотримуються традиції ходити на кладовища і ставити на могилах запалені свічки перед тим, як

сідати за Святу вечерю. Старші запевняють, що цей обряд свідчить про вічну пам'ять про померлих родичів та вияв поваги до них. Також, коли сервірують стіл, обов'язково ставлять порожній набір посуду. За переказами, небіжчики теж присутні на Святу вечерю. Уже 7 січня (подекуди на богослужіння збираються ще вночі) так само родинами йдуть до церкви. Опісля обідають і вирушають колядувати й віншувати до друзів, знайомих, родичів. Найбільше цьому радіють діти, бо можуть отримати солодощі, якими частують чи не в кожній хаті, а також трохи «підзаробити». Існує приповідка, що в чийй хаті було найбільше колядників, на тих господарів чекає щедрий рік.

Узагалі прославляють новонародженого Христа з 6 січня по 15 лютого. Але в різних кутках України починають колядувати з деякою відмінністю: 7 січня — на Слобожанщині й Гуцульщині, на другий день свят — на Західному Поділлі, 6 січня — на Покутті. У 2 тис. н. е. прабатьки запозичили різдвяні пісні в європейців, адже останні колядували ще з 1 тис. н. е.

Український вертеп з'явився в XVII ст. і набув поширення та популярності в західній частині держави. Хоч останнім часом деякі представники молодого покоління сприймають невеличкі різдвяні театральні дійства з певною профанацією й не виявляють зацікавленість готувати нові сценки, тому вертеп як величезний пласт культури потроху занепадає. Та й на сході країни вже мало хто співає колядок. Із цього випливає, що традиції святкування Різдва Христового в Україні поступово відмирають.

По-перше, звичаї занепадають через нестримне, як течія, бажання бути схожим на когось. Так, українці прямують до ЄС, змінюють «совковий» у багатьох аспектах стиль життя. Але чи європейські країни можна в усьому назвати зразками найвищої духовності? Уже віками для розвинених держав Різдво — обмін матеріальними благами або ж можливість отримати комерційну вигоду з продажу певних категорій товарів. Працівники німецького журналу «Apotheken Umschau» провели опитування, за результатами якого для 78% громадян ФРН свято народження Христа асоціюється з передсвятковою торгівлею

Фрагмент лялькового вертепного дійства в Ужгородському Хрестовоздвиженському греко-католицькому кафедральному соборі

й подарунками, а також слугує приводом зустрітися з родиною.

Не втрачати своєї родзинки, не губити її в європейських просторах закликає четвертокурсниця Природничо-гуманітарного коледжу УжНУ Дора Дмитрієнко: «Різдвяні звичаї особливо занепадають у містах. У селах їх шанують в основному люди старшого віку, а не молодь. Уважаю, що традиції повинні залишатися, але водночас оновлюватися, доповнюватися запалом, творчою уявою нового покоління. Занепад обрядів — не те, що неповага до Різдва, а значна проблема сьогодення. Щороку меншає кількість охочих прославити новонародженого Ісуса. Та й сам різдвяний дух, здається, десь сховався. Причина цього — незацікавленість рушійної сили суспільства й бажання грати під чиюсь дудку, бути схожим на когось. Думаю, ми повинні починати із себе: відроджувати забуте, додавати нових елементів до усталених звичаїв та виявляти повагу до відзначення різдвяних свят, доки ще не все втрачено. Принаймні я вірю в такий розвиток подій, бо український народ сильний духом і любить святкувати. Це частина ментальності. А духовність — наше багатство, яке не можна втратити, підлаштовуючись під престижність».

Відгомін вітчизняних традицій чути за кордоном. Про це дбає українська діаспора. До прикладу, у Філадельфії перед Різдвом шикуються довгі черги в супермаркетах за подарунками. Наші емігранти, оскільки асимілюються з американцями, беруть участь у таких заходах, але й зберігають свою національну ідентичність, готуючи вдома 12 пісних страв і наспівуючи різдвяних мелодій. До того ж у згаданому штаті функціонують

недільні школи, де вчителі готують із дітьми, котрі мають українські корені, вертеп чи розучують колядки. Набулі вміння школярі демонструють на новорічно-різдвяних вечорах. А в паризькому соборі святого Володимира після богослужіння греко-католицькі парафіяни сідають за спільну кутю. Так і живуть народні звичаї за кордоном.

Стосовно ж причин забуття обрядів Різдва, то друга з них — невміння батьків розповідати про свято малечі, а також небажання дорослих співати колядок чи складати сценарій вертепу, розігрувати його зі своїми дітьми, захищаючи себе: мовляв, це вже «не модно» або посилаючись на брак часу. Тому й виростає потім покоління маргіналів і лузерів національних традицій. Так стирається набуте віками. Цієї позиції дотримується студентка 2 курсу медфаку УжНУ Уляна Кузьмишин: «Щороку свято Різдва Христового відчувається дедалі менше. У нашому селі ще готують вертепні дійства, до яких найчастіше долучаються діти віком від 9 до 13 років. Розбирають ролі, клеять маски. Але щоразу молодь стає більш апатичною, безініціативною. Думаю, політичні події в Україні змусять кожного задуматися над справжніми цінностями. Цьогоріч не всім і не так легко колядувалося, бо можливість веселитися ще треба виборити кров'ю й потом. А вже тоді відчуємо вагу звичаїв. Іще з коліски діти мають знати про Різдво, брати участь у всіх обрядах Святувечора. Звичайно, цього їх мають учити батьки, показуючи позитивний приклад, адже культура — фундамент виховання».

Проблема занепаду традицій усе ж існує, і, напевно, з кожним роком набуватиме більшої актуальності. Різні звичаї, зокрема святкування Різдва Христового, передавалися з покоління в покоління, аби ми, українці, мали щось своє, відоме тільки для однієї нації. Обряди поки що зникають поступово. Їх можна привряти до великого аркуша паперу, який хтось запалив. Можливо, із метою винищення народу, а може, щоб помятисся з ілюзорного видошча. Залишаються два варіанти: або папір згорить дотла, залишивши попіл, або хтось загасить полум'я. Хочеться вірити в другий сценарій розвитку держави, адже саме культурні надбання надають нам самобутності, вирізняють із-поміж інших. А починати потрібно із себе...

P. S. Ідея цього матеріалу навіяна враженнями від поїздки на Івано-Франківщину до родичів на Різдво. Факти святкування, наведені в статті, узяті з реального життя. Саме таких традицій дотримуються жителі с. Сваричів та деяких ближніх сіл Рожнятівського району. Приємно, що звичаї на Галичині ще не втрачають популярності, на відміну від деяких закарпатських сіл, де вже немає вертепу. Та й не так часто колядують за вікном. Хочеться, щоб у нашій області відродилися забути традиції, зокрема набули поширення вертепні дійства і якомога більше людей різдвяними піснями прославляли новонародженого Спасителя.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Фото авторки

Один із вертепів с. Сваричів за участю місцевої молоді

ОДНИМ ОБЗОРОМ

• РЕЙТИНГИ • УжНУ посів 13-те місце серед 274-х ВНЗ України за показниками відкритості вишу під час вступної кампанії. Рейтинг сформувала Громадянська мережа «ОПОРА», фахівці якої вже п'ятий рік поспіль надають абітурієнтам консультації щодо важливих питань ВК. Було з'ясовано вчасність та повноту оприлюднення на офіційних веб-ресурсах ВНЗ інформації про умови та процедури конкурсного відбору на етапі подання заяв, проведення випробувань, надання рекомендації та зарахування на місяць держзамовлення. Моніторинг проводили під час вступної кампанії, наприкінці липня — на початку серпня 2014 р. Поява такого рейтингу, зазначають в організації, стиму-

люватиме вільну конкуренцію між навчальними закладами у сфері надання освітніх послуг, а також посилить відповідальність перед абітурієнтами.

• КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ • На одному із засідань вченої ради УжНУ проголосували за надання вчених звань сімом науковцям. Зокрема, професором кафедри загальної хірургії став доктор медичних наук С.Філіп, а доцентами — У.Михайлишин (кафедра психології), І.Стряпко (кафедра політології та державного управління), І.Поляк (кафедра теорії імовірності і математичного аналізу), А.Кривов'яз (кафедра органічної хімії), Г.Кесарчук (кафедра обліку та аудиту) і В.Готра (кафедра економіки підприємства).

• НОВАЦІЇ • На базі УжНУ пропонують відкрити ліцей інформаційних технологій. Це питання обговорювали під час засідання вченої ради. Декан факультету інформаційних технологій І.Повхан зауважив, що за відносно невеликий період функціонування структурний підрозділ має чимало здобутків, постійно стежить за новаціями в освітній сфері й розвивається відповідно до потреб сучасності. До 2013 р. в Україні тільки 5 вишів, серед яких і УжНУ, були без класичної інформатики. Тому факультет активно взявся готувати потрібну документацію й невдовзі здобув ліцензію, у результаті чого влітку 2015 р. набиратиме абітурієнтів (по 25 осіб на денну й заочну форми навчання) за спеціальністю «Інформатика».

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

ПРОЕКТИ

Для здоров'я населення

В Ужгороді відбулася заключна конференція міжнародного проекту «Навички задля майбутнього».

Задумане реалізує Благодійний фонд «Проекта ТАЧ» у партнерстві з організацією AlterEgo й тісній співпраці з факультетом охорони здоров'я Дебреценського університету й кафедрою соціології та соціальної роботи ФЧНУ УжНУ.

Мета діяльності — поліпшення здоров'я населення; визначення найактуальніших проблем громади Ужгорода в галузі охорони здоров'я, що потребують ефективного втручання; сприяння вирішенню проблем та заповнення прогалин шляхом обміну досвідом та вдосконалення підготовки фахівців.

Як розповіла Зіта Баторі-Тарці, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, координатор проекту, голова правління БФ «Проекта ТАЧ», зусилля спрямували на зниження шкідливого впливу соціально-економічних негараздів на здоров'я населення. Провели опитування, організували практико-орієнтовані тренінги та заходи щодо поширення позитивного досвіду стосовно використання сучасних засобів і підходів для покращення самопочуття людей, розробили відповідний онлайн-словник.

Крім того, як зазначила Маріанна Пинзеш, керівник організації AlterEgo, фахівці підготували методичні посібники, поради для використання в щоденній практиці.

За інформацією
Ужгородського прес-клубу.

ЦІЛКОМ ВІДВЕРТО

Юрій БИСАГА: «Цінність і сенс життя бачу в корисності для людей»

Завжди всміхнений і веселий, готовий допомогти в будь-якій ситуації. Прекрасний педагог. Не любить вихвалитися власними здобутками, хоч у нього їх чимало. Порядна й чесна людина. Таким його знають колеги й студенти. Ідеться про Юрія БИСАГА — доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри конституційного права та порівняльного правознавства, заслуженого юриста України, директора Інституту держави і права країн Європи УжНУ.

— Юрію Михайловичу, чим Вас привабила юриспруденція?

— Перш за все, мабуть, тим, що з діда-прадіда в нашому роді, який дуже шаную, звертали увагу на особистість, схилилися перед правдою, а найвищою цінністю вважали людину. Такі погляди дідусів, бабусь, батьків, уважаю, відіграли основну роль. І коли згодом постало питання вибору життєвого шляху, то, зрозуміло, ішлося про юриспруденцію. Це слово в перекладі з латини означає «справедливість». А важливість останньої завжди була наріжним каменем у філософії нашого життя. І це, думаю, — один із головних чинників в обранні професії.

— У Вашій родині були юристи?

— До мене, наскільки знаю майже 12 колін прапрародичів, ніхто не обирав правничий шлях. Натомість донька, син, зять і невістка пішли моєю дорогою й намагаються чесно та плідно рухатися нею.

— До чого більше лежала душа після закінчення університету: до викладання у вишів чи адвокатської діяльності?

— Мене завжди вабила теоретична юриспруденція, хоч інколи доводиться стикатися і з практичною. Як у Максима Рильського: «У щастя людського два рівні є: крила: Троянда й виноград, красиве і корисне». Мабуть, ці слова беруть за орієнтир більшість сучасних юристів, котрі творчо поєднують і теорію, і практику. Але мене більше цікавить спілкування з молодими особистостями. Прагну запалити в їхніх серцях іскру, щоб були «ловцями людських душ». Як навчав колись

Ісус Христос, інтелектуальна еліта має бути «сіллю землі». Наша молодь — надзвичайно прекрасна; уважаю, — найкраща у світі: обдарована, патріотично налаштована. Спілкування з цим активним соціумом, котрий завжди хоче чогось нового, генерує думки, які, власне, дозволяють задуматися над цінністю життя. Я мав можливість реалізувати себе в педагогічно-науковій практиці, аби, працюючи з юнаками й дівчатами, самовдосконалюватися. А як казав один із наймудріших у цій цивілізації цар Соломон: «Межі досконалості нема». Завдяки молоді суспільство рухається вперед. Доказ цього — нещодавні події в державі.

— Тобто якби тепер перед Вами постало питання вибору, то знову зупинилися б на викладанні?

— Неодноразово задумовувався, чи дійсно обрав правильний шлях. Для мене робота з людьми й для суспільства — вирішальна. Пригадую слова прапрабабусі, яка прожила 104 роки. На запитання про найголовніше в житті мудра селянська жінка відповідала: її зігрівало те, що завжди намагалася робити добро. Я переконаний: за таким принципом повинні жити всі. Це — мірило мудрості, достатку, патріотизму, порядності, перспективи. Коли завершував черговий етап навчання, то ми писали свою філософію життя. Я занотував приблизно таку думку: «Цінність і сенс життя бачу в корисності для людей». Із задоволенням зробив би й нині такий вибір, бо цей напрям, що полягає в можливості самореалізації, — найоптимальніший для мене.

— Які досягнення або праця є найбільшою гордістю в житті?

— Я належу до віруючих. Тому не люблю «трубити в труби». Про здобутки нехай говорять опоненти, друзі, ті, з ким працюю. Трудився й трудитимуся не для «галочки», визнань або нагород. Мені подобається, що зі мною на кафедрі викладають особистості, філософія життя яких теж полягає в потребі бути корисними для когось. Незважаючи на молодий вік, мої колеги — талановиті, високопорядні, справді «сіль» української землі, майбутнє держави і в науковій, і в соціальній сферах. Наприклад, професор Белов — наймолодший доктор юридичних

Юрій БИСАГА: «Завжди в житті приймайте соломонове рішення!»

наук за всю історію вітчизняного права, професор Рогач — перший аспірант, або ж Мирослава Громовчук, Яна Ленгер, Роман Фрідманський чи Василь Гомонай. Кафедра — моя велика родина. Праця з нею і для неї — сенс життя. Я багато навчився від колег, зокрема підходів до життя, розуміння, ставлення до оточення.

— Чимало аспірантів під Вашим керівництвом захистили кандидатські й докторські дисертації. Які настанови даєте найчастіше?

— Проводжу «батьківські» розмови. Уважаю, що вони потрібні. Велике значення має порядність — той стрижень, на якому побудовані Біблія й життя. Найголовніше — любов до Бога й людини; і якщо це почуття є, то й працювати легко. Кожен із нас має право робити те, що вважає за доцільне. Головне, щоб у всіх сферах були професіонали, патріоти, чесні особистості — і тоді все налагодиться.

— Знаю, що маєте авторитет у студентів і більшість із них ставить Вас за взірцем. А на кого Ви рівняєтеся?

— Я пригадую біблійне: «Не створи собі кумира». Усі маємо вади. І нагадаю: межі досконалості нема. Щоб я когось ідеалізував? Тільки Бога! А інших... Ставлюся до всіх із глибокою повагою та

сприймаю їх такими, якими вони є. Дійсно, на тих чи інших життєвих дорогах зустрічав сильних особистостей, котрі слугували для мене зразком. І нині багато читаю про життя відомих людей, які жили в різні історичні періоди, у тих чи інших країнах, розв'язували складні питання, уміли розрізняти добро та зло, усвідомлювали сенс буття. Це завжди цікавило мене. Скажімо, захоплююся притчами царя Соломона, беру з нього приклад, як вести себе в конкретній ситуації.

Якось друзі на кафедрі подарували цікаву книжку Мирослава Дочинця із життєвими заповідями мудрого діда Андрія Ворона. Хоч сьогодні перебуваю здебільшого серед молодших людей, намагаюся вчитися й у них, зокрема в студентів. Я народився під знаком Тельця. І мені подобається, коли ніхто не заважає, не створює проблем. Не люблю лукавух і непорядних. Натомість імпонують відкриті, щирі особистості. Із останніми приємно працювати. Загалом не втомлююся від роботи, отримую від неї насолоду — і від цього почуваюся щасливим.

— Чим захоплюєтеся?

— Люблю читати. Тепер під враженнями від книжки про Франкліна Рузвельта. Читав художні твори про цього великого Президента Сполучених Штатів

Америку, а нині в перекладі з англійської — його біографію. Досить цікаво, як така особистість налагоджувала стосунки в сім'ї, владі, соціумі в цілому... Для мене завжди актуальні притчі Соломона. Настільна книга — Біблія, яку подарували десь 15 років тому. Подобаються філософські, аналітичні праці, звичайно, професійна література — її, власне, зобов'язаний аналізувати. Люблю й попрацювати із землею. Насолоджуюся природою, нічим небосхилом. Читаю й ліричне. В автівці постійно є «Кобзар» Шевченка: коли маю вільну хвилину — переглядаю. Намагаюся вдосконалювати себе.

— Чи є у Вас вороги?

— Не мав і не маю, але є люди, із якими неоднаково розумію філософію Гегеля, Канта, Фейєрбаха. Вони мають на це таке ж право, як і я. Засуджувати їх не хочу. Що ж? Теж грішний. Нехай шукають свій шлях у житті й завжди пригадують слова учнів Ісуса, котрі питали Вчителя: скільки разів потрібно прочитати своєму ближньому. На це Христос відповів: «Сімсот сімдесят сім разів по сімсот сімдесят сім». Так і має бути. Любив людей, люблю і любитиму їх.

Вікторія ЧЕРНЯК,

випускниця відділення журналістики.

СПІВПРАЦЯ

У партнерстві з Євросоюзом

УжНУ співпрацює з проектом ЄС та програмою ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» з 2010 року.

Розпочалася третя фаза роботи, що має на меті підтримувати сталий соціально-економічний поступ на регіональному рівні

через зміцнення спільного управління та заохочення громадських ініціатив по всій Україні.

Згідно з умовами проекту, громада сама може вирішувати місцеві проблеми у сферах енергозощадження, водопостачання, охорони навколишнього середовища та медицини. Одним із останніх заходів стала поїздка викладачів та студентів УжНУ до

громад Ужгородського району. Доцент кафедри політології та державного управління, координатор проекту від нашого університету Ганна Мелеганіч зауважила, що під час цього візиту вдалося ознайомитися з прикладами успішної співпраці місцевих влади, громади та бізнесу в Закарпатській області, вивчити шляхи мобілізації населення щодо розв'язання спільних питань.

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

КОНКУРСИ

Названо кращі видання

У грудні минулого року вкотре проведено конкурс підручників та навчальних посібників, які вийшли 2013 р.

У підсумку 12 видань, із яких 4 підручники та 8 навчальних посібників, відзначили преміями:

1. Єврорегіональне співробітництво України: проблеми і перспективи — автори І.Артьомов, О.Вашук.

2. Конституційне право України — за редакцією Ю.Бисаги та Д.Белова.

3. Фінансове право — М.Волюшук, М.Менджул.

4. Економіка праці й соціально-трудові відносини — В.Мікловда, Н.Кубіній.

5. Цивільне право України. Особлива частина — за редакцією В.Фазикоша, С.Булеци.

6. Соціологія сім'ї — М.Лукашевич, Ф.Шандор.

7. Протезування при повній втраті зубів — Є.Костенко, П.Гасюк, В.Щерба, В.Савчин.

8. Технологія машинобудування. Збірник лабораторних робіт — Ю.Жигуц, В.Лазар.

9. Теорія крайових задач для звичайних диференціальних рівнянь — В.Маринець, В.Рого, К.Маринець.

10. Генетика — В.Ніколайчук, М.Вакерич.

11. Артеріальна гіпертензія: сучасні діагностичні та лікувальні підходи у практиці сімейного лікаря — за редакцією І.Чопея.

12. Практикум з організаційно-технічного захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах — О.Шуаїбов.

Усі видання мають не тільки високий науковий рівень, а й відповідне естетичне оформлення.

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

ПРОЕКТИ

УжНУ готує масштабну реконструкцію «Скалки»

Санаторій-профілакторій УжНУ «Скалка», який востаннє приймав на оздоровлення студентів ще років зо двадцять тому та майже впродовж усієї незалежності України занепадав, має шанс на абсолютне перевтілення. Керівництво УжНУ планує реалізувати амбітний проект щодо відбудови та оновлення.

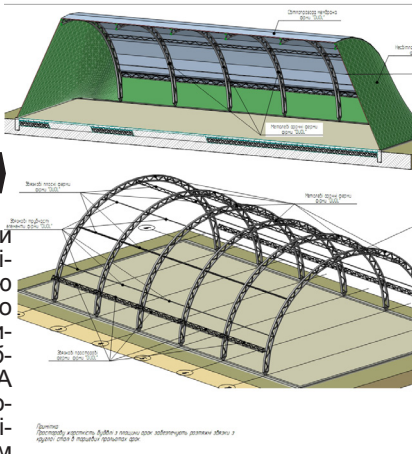
Яким найближчим часом може постати вищезазначений комплекс, продемонстрували фахівці ТОВ «Каратбуд плюс». Близько трьох місяців вони розробляли загальну концепцію реконструкції санаторію-профілакторію. Проект відбудови нещодавно презентували в УжНУ.

«Керівництво вишу оприлюднило інформацію про потребу в реанімації «Скалки», і ми взялися за підготовку загального генерального плану відбудови та оновлення колись популярного студентського об'єкта. «Скалка» має унікальні можливості, до того ж можна суттєво розширити її функції: крім відпочинку та оздоровлення студентів, котрі отримують можливість серйозно зайнятися спортом, частину території пропонуємо облаштувати для проведення конференцій, симпозіумів, конгресів, — розповідає Василь Гісем, директор «Каратбуд плюс». — За нашими розрахунками, «Скалка» вмістить близько 300 студентів, а за потреби цю кількість можна буде збільшити до 400 осіб».

Згідно з проектом, санаторій-профілакторій заплановано розділити на певні зони: житлову — із двома корпусами та сучасними будиночками (кожен на 15 місць), окремим корпусом для

людей з особливими потребами (до 30 місць), оздоровчу — із лікувальною та бальнеологічною спорудами, наметове містечко сезонного користування, на території якого взимку можна буде облаштувати хокейний майданчик. А ще — виділити територію для автономного конференц-залу, який уміщуватиме до 300 учасників з усім необхідним устаткуванням для проведення наукових та ділових зустрічей. Гордістю комплексу повинен стати сучасний спортивний універсальний критий спортзал, де змогли б тренуватися не тільки студенти, а й спортсмени високого рівня. Крім того, фахівці пропонують використати територію з максимальною користю, зокрема прокласти велосипедні доріжки.

«Протягом тривалого часу розвитком або просто елементарною підтримкою інфраструктури «Скалки» ніхто не займався. Санаторій-профілакторій практично занепадав, — коментує ініціативу вишу Володимир Смоленка, ректор УжНУ. — Університет прийняв рішення про відновлення оздоровчого об'єкта. Торік активісти й студенти кількох факультетів власними силами впорядкували територію, уперше розташували наметове містечко. Звичайно, наша мета більш далекогоглядна: хочемо не тільки відновити славу відомої, в колишньому СРСР «Скалки», а й плануємо розвивати цю структуру як сучасну оздоровчу та спортивну бази. Це потребує великих інфраструктурних змін, наприклад, побудови транспортного мосту, без чого неможливо відновити комплекс, та цілого ряду інших моментів. Тому й провели нараду, на якій експертна організація представила керівництву вишу ескізу частину проекту рекон-

струкції, відновлення та розвитку «Скалки».

Андрій Головач, директор однойменного санаторію-профілакторію теж прокоментував ситуацію: «Територію УжНУ має використовувати його колектив. Планується, що на «Скалці» діятиме навчально-спортивний рекреаційний центр, де студенти могли б закріплювати свої знання на практиці. А також відпочивати без відриву від навчання. Запропоновано проектну концепцію, яка пройде обговорення на всіх рівнях в УжНУ. Є велика кількість юридичних питань, узгодження різних дозволів, пошук коштів тощо, але проблема зрушила з місця. Торік ми займалися очисткою території, проводили ряд заходів. Цьогоріч використовуватимемо «Скалку» більше за її профілем, адже йдеться про територію для відпочинку на свіжому повітрі, з Ворочівськими скелями, річкою, чудовою природою».

За словами В.Гісема, 20 відсотків потужностей профілакторію збережено, а 80 — потрібно реконструювати або добудувати. До нескладних робіт залучатимуть студентів. «Кожен факультет може організувати свій будівельний загін. До того ж і молодь зможе копійку зареєструвати, і це дозволить здешевити вартість робіт на об'єкті, — коментує Василь Михайлович. — До речі, ми пропонуємо використовувати для відновлення об'єкта енергозощадні технології та сучасні екологічні будівельні матеріали — енергозберігальні керамічні блоки (які випускають на Закарпатті), для обігріву — сонячні колектори, нові сучасні котельні тощо».

Звісно, власними силами УжНУ такий масштабний проект реалізувати непросто. Тому наступним кроком вишу стане пошук джерел фінансування та інвесторів. Керівництво пропонує розглядати питання комплексно: уже готують звернення до профільних міністерств, обласної влади, шукають інвесторів та вивчають грантові програми.

Ірина БРЕЗА.

УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Про спільний біль...

Із початком нового року прийнято починати все з чистого аркуша. Проте, на жаль, так не можна сказати про державу, яка досі перебуває в стані війни.

Доки одні святкують у теплих домішках, інші відстоюють честь держави в холодних окопах. Українські воїни в усіх батальйонах потребують підтримки. Перш за все — моральної. Тож листи, малюнки чи тепле слово подяки солдатам у зоні АТО ніколи не будуть зайвими. За інформацією Руху підтримки закарпатських військових, нині нашим захисникам украї необхідні медикаменти (у зв'язку з останніми подіями на фронті багато поранених), теплий одяг, берці, балаклави, електрогенератори, тепловізори. У шпиталях не вистачає матраців, ковдр, постільної білизни. Також солдати часто потребують поповнення рахунку мобільного телефону. Воїнам не обійтися без допомоги небайдужих!

До волонтерської діяльності долучається й молодь УжНУ, збираючи кошти, відвозячи гуманітарну допомогу на схід країни та беручи участь у благодійних ярмарках. Вічна пам'ять нашому герою, колишньому студентові Вільгельму Штолцелю, котрий загинув у липні 2014 р.

Мирoslava ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ОДНИМ ОБЗОРЦОМ

• **РИШЕННЯ** • На засіданні вченої ради вирішили питання щодо загальноуніверситетської і факультетських учених рад. Наразі положення тимчасові, але підписані з метою юридичного функціонування згаданих структур. Затвердять документи після створення й ухвалення нового Статуту УжНУ.

• **ІНІЦІАТИВИ** • Завдяки підтримці Закарпатської обласної служби зайнятості, обласної влади, громадських активістів діятиме Центр кар'єри УжНУ з метою сприяння професійному становленню майбутнього спеціаліста, формування бізнес-середовища для підтримки активного вибору й планування професійної кар'єри студентів і випускників, а також стимулювання майбутніх фахівців до активного пошуку роботи, надання допомоги в працевлаштуванні.

• **ЗАОХОЧЕННЯ** • В УжНУ відзначено результати дослідницької діяльності вчених, котрі впродовж 2011 — 2013 рр. опублікували в міжнародних наукових журналах з імпаکت-фактором не менше 4 статей або ж представили на міжнародних конференціях не менше 10 доповідей. До списку 54 науково-педагогічних співробітників увійшли представники біологічного, хімічного, фізичного, медичного, математичного, інженерно-технічного, філологічного факультетів.

• **ДОПОМОГА БІЙЦЯМ АТО** • У різдвяний тиждень студенти УжНУ разом із монахами Свято-Гокровського чоловічого монастиря та вихованцями недільної школи зробили добру справу. На території храму організували благодійний новорічний ярмарок. На продаж виставили нехитрий крам: ялинкові прикраси ручної роботи, теплий чай та домашню випічку. Це, можливо, небагато, але зі щирим бажанням допомогти бійцям АТО. Прочани могли придбати будь-що з перерахованого за ціною, яку визначали самі. У результаті вдалося зібрати 2000 грн, теплі речі та їжу. Усе це відправили в зону бойових дій.

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

• **ЗМІНИ** • На засіданні вченої ради УжНУ затвердили нововведення стосовно вступної кампанії 2015 р. Виш отримав ліцензії на дві спеціальності для здобуття ступеня бакалавра за напрямками підготовки: 6.030302 — «Реклама і зв'язки з громадськістю» (абітурієнти повинні скласти на ЗНО українську мову та літературу (базовий рівень), іноземну мову (англійську, французьку, німецьку чи іспанську) та історію України) і 6.140101 — «Готельно-ресторанна справа» (для вступу необхідно подати сертифікати УЦОЯО з української мови та літератури (базовий рівень), географії й історії України). Вступникам на факультет здоров'я людини для здобуття ОКР «Бакалавр» потрібно мати медичну довідку із Закарпатського обласного лікарсько-фізкультурного диспансеру для допуску до проходження творчого конкурсу фізичної підготовки.

• **ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕСУ** • На засіданні вченої ради цього підрозділу рекомендували на посаду декана факультету в. о. декана, завідувача кафедри країнознавства, професора Івана Вовканича. Присутні одностайно підтримали його кандидатуру. Вітаємо Івана Івановича й бажаємо успіхів на благо розвитку факультету!

• **ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ** • Викладачі кафедри туристичної інфраструктури та сервісу Людмила Балецька та Галина Кіш успішно захистили дисертаційні дослідження за темами відповідно «Психологічні особливості атрибуції успіху у професійному самовизначенні студентів вищих навчальних закладів» за спеціальністю 19.00.07 — «Педагогічна та вікова психологія» й «Інноваційні напрями в туризмі як фактор стратегічного розвитку національної економіки» за спеціальністю 08.00.03 — «Економіка та управління національним господарством», про що отримали підтвердження у Вищій атестаційній комісії. Своєю чергою, завідувач кафедри Федір Шандор став академіком Академії вищої освіти України. Наші вітання науковцям!

• **ВТРАТА** • На 82-му році життя відійшла у вічність відомий закарпатський науковець і педагог Одоля Василівна ОПАЛЕНИК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології УжНУ, відмінник народної освіти, доброзичлива колега, надзвичайно інтелігентна, порядна, щира, доброзичлива, добра й чуйна Людина. За дівочим прізвищем Семенюк, вона народилася 20 листопада 1933 р. в с. Верхня Апша Рахівського району. 1961 р. закінчила філологічний факультет нашого ВНЗ і з 1975 р., коли захистила кандидатську дисертацію з педагогіки, до 2008 р. працювала викладачем в УжНУ, зокрема на посаді доцента кафедри педагогіки і психології. За сумлінну працю, активну громадську роботу їй вручали урядові нагороди. У науковій спадщині О.Опаленик — понад 70 досліджень. Ректорат, профспілкорова організація, колективи Ужгородського національного університету та кафедри педагогіки і психології глибоко сумують через непоправну втрату й висловлюють щирі співчуття рідним і близьким покійної.

За інф. «Погляду» та повідомленнями Медіацентру УжНУ й офіційного сайту університету.

ГЕОГРАФІЧНЕ НАДБАННЯ

Мінералогічний музей УжНУ – єдиний на Закарпатті

Фото: Медіацентр УжНУ

Мінералогічний кабінет-музей, що належить географічному факультету УжНУ, бере свій початок із 2009 року, зараз нараховує понад 600 порід, зібраних з усього світу. Він — єдиний в області; тут навчаються студенти-геологи. Серед корисних копалин є зразки кварцу, граніту, крупнокристалічної сірки й чимало інших експонатів.

За словами декана географічного факультету С.Попа, найціннішою постає колекція мінералів і гірських порід Закарпаття, яка відображає багатство наших надр, є родзинкою екскурсій і слугує навчальним матеріалом для студентів.

Ідея створення кабінету-музею виникла поступово. Основною натхненницею стала колекціонер, геолог і педагог, відмінник освіти України В.Стрюкова. Побачивши її добірку порід у Берегові, С.Поп запропонував створити від-

повідне музейне приміщення на факультеті. Ентузіаста підтримало тогочасне керівництво університету. Згодом до справи долучилося чимало викладачів (А.Капчук, М.Микита, Р.Славик) і навіть студенти.

«Цікаво, що нині наші дівчата й хлопці, коли йдуть десь за кордон, бачать незнайому для Закарпаття породу, обов'язково беруть її із собою. Ну і тут разом із нашими фахівцями-геологами, геоморфологами ідентифікуємо знахідку. Ті експонати, яких у нас ще не було, додаємо до колекції», — коментує геолог-викладач Р.Славик.

Сьогодні мінералогічний кабінет-музей є справді навчальним, у ньому для студентів проводять заняття з відповідних дисциплін, зокрема з геології, геоморфології, фізичної географії Закарпаття. Здобувачі фаху можуть вивчати породи, не виходячи з приміщення. Власне, названий підрозділ і був створений із такою метою.

Про те, як збирали експонати, розповідає С.Поп: «У напіврозвалених підвалах ми добували деякі матеріали, які могли б бути корисними для музею. Якось, коли закінчили роботу, одне з таких приміщень обвалилося, хоч і стежили за тим, щоб цього не сталося. А в кінці зрозуміли, що все могло б закінчитися для нас трагічно. Але, на щастя, обійшлося, і нині, завдяки спільній праці, удалося зібрати доволі пристойну колекцію».

Вікторія РУСНАК,
студентка відділення журналістики.

МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ

Маловідомі. Тим і привабливі...

Усі ми маємо улюблений музичний інструмент. У кожного й свої смаки щодо поєднання тембрів саксофона, труби, контрабаса тощо. Вони, здебільшого, нам добре відомі. А чи знаєте, як звучить ханг, реактейбл або джідеріду?

Hang drum, або ханг. У 2000 р. його винайшли швейцарці Фелікс Ронер і Сабіна Шерер після тривалих досліджень ударних інструментів. На хангу грають долонею або її ребром. Hang drum складається з двох, з'єднаних між собою, металевих півкуль: сторони Ding (Ding Side) і сторони Gu (Gu Side). Звучання нагадує дзвіночки, які використовують у буддистських медитаціях. Ніяких правил гри не існує. Усе, що потрібно, — відчуття ритму й слух.

Наступний інструмент — арфгітара, або гітарфа, винайдена англійцями у XVIII ст. Це ніби звичайна гітара, лише з додатковим грифом. Може складатися з 20—40 струн, не має єдиного ладу, а також не відноситься до конкретного стилю. Усе залежить від виконавця й мелодії. На такому інструменті досить складно навчитися грати, тому він маловідомий.

Джідеріду використовували з ритуальною метою австралійські аборигени. Дещо схожий на трембіту. Грають на ньому за допомогою кругового дихання. Музикант набирає повітря, але

не перериває звучання. Останнє залежить від особливостей голосу виконавця. Таким чином можна відтворювати грім, звуки тварин, птахів. Найбільший джідеріду сягає трьох метрів. Його виготовляють зі стовбурів евкаліптових дерев, які зсередини видають терміти. Використовують інструмент і в музикотерапії, зокрема в лікуванні хвороб дихальної системи.

Для чого потрібний стіл? Усі ми звикли на ньому писати чи їсти. А от реактейбл (англ. reactable дослівно перекладається як «стіл reague») — новий незвичайний електроакустичний інструмент, який створила група розробників з інституту аудіовізуальних технологій у Барселоні у вигляді підсвіченої знизу мультитач-панелі, що реагує на переміщення об'єктів на її поверхні. Береє симпатичний кубик, пересуває, повертає його — і змінилася тональність або гучність. А що найголовніше: грати на реактейблі можна не тільки сольо — місяця вистачить для всієї компанії. Незважаючи на вимогу щодо координації рухів, виробник переконує: упоратися з інструментом зможе навіть дитина. На жаль, такий «музичний стіл» досі не потрапив у серійне виробництво. Тим не менш, його можна побачити на концертах — наприклад, одним із ключових елементів у відомому шоу Бьорк.

Pvc instrument, або ПВХ-труби — найвідоміший і найбільший інструмент нью-йоркської

Blue Man Group, який об'єднує близько 180 метрів труб із полівинілхлориду. Трубки діляться на три частини. Кожна відповідає високому, середньому чи низькому регістрам. Грають поролоновими веслоподібними паличками. Тепер можна самому змайструвати такий інструмент.

Смартфон — пристрій, без якого дедалі більше людей не уявляють свого життя. Сьогодні на ньому можна ще й творити повноцінний трек. Американська компанія Artiphon представила новий музичний аксесуар для iPhone 5 і iPod Touch під назвою Instrument 1. Він складається із сенсорних панелей, що імітують струнні інструменти. На ньому вміщається шість струн і шість ладів, на яких грають як на звичайній гітарі або скрипці. Також Instrument 1 можна використовувати як піаніно чи електронний драмплад. Для роботи встановлюють додатки GarageBand, або Animoog. До того ж музичний аксесуар під'єднує не тільки до пристроїв компанії Apple, а й до будь-яких MIDI-синтезаторів та гаджетів з операційною системою Android.

Інструменти сподобалися? Тоді вибір за вами!
За матеріалами «Вікіпедії» підготувала Іванна ТОМЧИЧ,
студентка відділення журналістики.

ІЗ ПРОЧИТАНОГО «Інферно» Дена Брауна

Книжки про пригоди професора Роберта Ленгдона вже давно зажили популярності серед читачів і здобули мільйони прихильників у всьому світі.

І це не дивно, адже навіть я, коли прочитав «Ангели і демони», душою поринув у той світ, пережив події, які змальовує автор. Насамперед пройнявся бажанням дізнатися, що буде далі, що чекає головного персонажа в майбутньому?

Сьогодні ми можемо читати вже четверту книжку під назвою «Інферно». Для деяких людей читання таких творів видається нудним заняттям, адже, наприклад, Д.Браун зосереджує увагу на описі шедеврів картин, скульптур та європейської архітектури доби Ренесансу. І мабуть, тільки третина читачів розуміє, що в цьому і є візитівка автора. Він створює ефект присутності поціновувачів бестселлерів у тих місцях, де, за сюжетом, опиняється Ленгдон. Напевно, такої майстерності у відтворенні реальності досягає лише творець «Інферно».

У книжці йдеться про звичайного, на перший погляд, професора Гарвардського університету Р.Ленгдона. Він — відомий культурний діяч, науковець і, сам того не знаючи, має досить велику популярність у жінок. На долю пана Роберта випало чимало нещастя та авантур, у яких він не раз міг відчутти ціну власного життя та загрозу щодо найближчого оточення. Але тепер виклики постали масштабнішими, адже небезпека чатує ще й на все людство. Послання про неї прийшло до головного героя ще з далекого минулого, а саме від італійського генія Данте Аліґ'єрі, котрий описав світ пекла, як ніхто інший. І тепер професора переслідує національна гвардія США, італійська поліція і навіть таємна організація, адже тільки Ленгдон знає відповідь на питання. А на яке саме, ви вже довідаєтеся, прочитавши «Інферно» Д. Брауна.

Юрій ІГНАТ,
студент відділення журналістики.

РЕДАКЦІЙНА АНКЕТА

Змінюймо «Погляд» разом!

Шановні читачі! Газета «Погляд» завжди прагне бути ближчою до Вас. Сподіваємося, у цьому нам допоможе й анкетування. Дайте, будь ласка, відповіді на нескладні запитання, і можливо, саме Вашу пропозицію ми реалізуємо в газеті.

1. Яке враження у Вас складається після першого перегляду газети:
Плюси:

_____

_____

_____

_____

Мінуси:

_____

_____

_____

_____

2. Що найбільше імпонує / не імпонує в оформленні видання (що змінили б, а що залишили в теперішньому вигляді: текстові шрифти, заголовки, назву газети, рубрики, ілюстрації, кольористику, кількість колонок тощо)?

_____

_____

_____

_____

3. Публікації на які теми Вам подобається / не подобається читати в нашому часописі? Подобається:

_____

_____

_____

_____

Не подобається:

_____

_____

_____

_____

4. Матеріалами інформаційного, аналітичного чи художньо-публіцистичного спрямування Ви доповнили б «Погляд»?

_____

_____

_____

_____

_____

5. Які нові теми, рубрики, на Вашу думку, повинні з'явитися в газеті?

_____

_____

_____

_____

6. Назвіть девіз, лозунг, який би пасував газеті, відобразив двірляність УжНУ.

_____

_____

_____

_____

УВАГА! Автор найгрунтовнішої та найцікавішої анкети отримає нагороду — подарунковий сертифікат (діє до 12 листопада 2015 року) на 500 грн для занять в одному з елітних фітнес-центрів Ужгорода. Заповнені анкети заносьте на кафедру журналістики УжНУ (доцентів В.Ю.Тарасюку), у редакцію газети або ж надсилайте на поштову скриньку нашого часопису: poglyaduzhnu@gmail.com.

Копію анкети збережіть у себе. Її пред'явите, як тільки ми оприлюднимо переможця за одним із фрагментів відповідей.

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Усе «Айсек»!

Майже 9 років в Ужгороді успішно функціонує міжнародна молодіжна громадська організація AIESEK. Вона об'єднує студентів та випускників з метою розвитку лідерського й професійного потенціалів, позитивного внеску в суспільство. Головний вид діяльності — створення міжнародних програм, соціальних проектів і виконання планів.

сюди з метою допомогти нам із утіленням проекту в реальність.

— **Хто був із-за кордону?**

— Добровольці з Литви, Китаю та Бразилії. Із волонтером-китайцем спілкуюсь і досі, хоч пройшло вже 2 роки. Загалом співпраця приносить тільки задоволення, адже важливо бачити результати роботи організації в підтримці наших ініціатив, словах вдячності та друзях, котрі відтак залишаються.

— **Яка програма від AIESEK має найбільший успіх?**

— Ми втілюємо в життя різні соціальні та освітні проекти. Їх особливість — участь у міжнародних програмах обміну та професійних стажувань. Нещодавно організували мовну школу, де волонтери викладали англійську та іспанську. Також на Театральній площі провели «Фестиваль культури», завдяки якому кожен житель та гість Ужгорода міг ознайомитися з особливостями мексиканської й турецької культур, скуштувати їхні національні страви і цікаво провести час.

— **Із якими країнами співпрацюєте?**

— Оскільки «Айсек» — міжнародне угруповання, то має тісні зв'язки з іншими локальними підприємствами в Україні. Їх уже — 24. Ужгородський філіал підтримує контакти зі Словаччиною, Мексикою, Єгиптом, Бразилією, Туреччиною, Китаєм, Польщею. На-

справді в кожного із сорока членів ужгородської команди є чимало друзів-«айсекерів», як у всій Україні, так і світі загалом. Це сприяє обміну досвідом і допомагає підтримувати один одного в реалізації проектів.

— **Чи важко тобі обіймати таку відповідальну посаду?**

— Зовсім ні. Адже «Айсек» — цікаві люди, котрі завжди допомагають у всіх починаннях. Мене підтримують випускники нашого локального комітету, колишні президенти, президенти інших підприємств міжнародної молодіжної організації в Україні й найголовніше — члени громадського утворення з натхненням працюють для того, щоб змінити світ на краще. Тому, пройшовши через той досвід, який я тут отримала, можу сказати: мені вже нічого не страшно, а навпаки, хочеться робити дедалі більше.

— **Твій президентський термін добігає кінця. Та чи це справді фініш твоєї діяльності в організації?**

— Перед активними учасниками відкривається ціле коло перспектив. Можливо, долучуся до міжнародної програми обміну й спробую себе в ролі волонтера. Мрію побувати в екзотичних країнах світу й упевнена, що досвід праці в «Айсеку» стане тільки в пригоді.

Розмовляла Валерія ЛАДАНИ,
студентка відділення журналістики.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Язика «правильності»

Як ми обожнюємо засуджувати інших людей!

Хтось одягнув кольорові шкарпетки — «фу-у-у», хтось має незгальноприйнятні релігійні погляди — «безбожник», хтось 5 років носить одну й ту ж пару чобіт — «жебрак». Таких прикладів можна привести безліч. А чи не задумувалися, що таким чином просто хочемо змінити все на свій лад?

Як говорив мультиплікаційний філософ Mr. Freeman: «Усі, хто хоч чимось відрізняється від тебе, — «букакашечки» й «жигижечки». Не знаю, що цей інтернет-гуру мав на увазі, але напевно щось хороше.

Часто люди, котрі займаються спортом і не страждають від зайвої ваги, із високо піднятою головою дивляться на повніших від себе, які їдять у «МакДональдсі» й не можуть без ліфта піднятися на третій поверх. Люди зі стабільним заробітком засуджують тих, кому періодично доводиться позичати гроші.

За погані звички особливо критикують особистості, котрі самі страждали від цього, але позбулися такого «багажу». Колишні курці або прихильники алкоголю чи шкідливої їжі годинами можуть дорікати тим, хто досі не відмовився від вивіщканого. І водночас із «праведним» обуренням приходять відчуття переваги над кимось. Але така поведінка зовсім не приводить до щастя, а робить неприємною вам ту чи іншу людину, посилює похмурість і поширює її серед близьких.

Зізнаймося: ми хотіли б, аби

оточення було схожим на нас, і зазвичай, знаємо, як буде краще для когось. Насправді це — надто висока планка. Навіть коли спілкуємося з товаришем, не завжди здогадуємося, що насправді потрібно співбесіднику.

Якщо засуджуєте інших, то не приймаєте їх такими, якими вони є, і відчуваєте розчарування від того, що вона чи він не така(ий). А чому б не спробувати зрозуміти тих, хто поруч? Я впевнена: людина, якщо матиме бажанню, може зрозуміти будь-який учинок. І коли це трапляється — неприязність зникне. Гадаю, потрібно розвивати в собі, так би мовити, три звички:

1. Ви хороша людина, усі інші — теж. Тільки порівняння змушує нас думати по-іншому.

2. Сприймайте себе таким, яким ви є. Замість того, щоб спостерігати за чимось життям, зосередьтеся на позитивних моментах, які відбуваються у вашому бутті. Як тільки помітите, що починаєте порівнювати себе з іншими — зупиняйтеся. Подивіться на себе.

3. Намагайтеся зрозуміти людину, а не засудити. Можливо, у когось важкий період у житті чи просто пригнічений настрій. Або ж ця особистість утратила надію й дійсно є причиною для непростого поведінки.

Що ж, будьте лояльнішими до свого оточення й не опускайте в багнюку інших тільки через те, що вони чимось відрізняються від вас. Звертайте увагу на власні недоліки, а не на чужі.

Христина ГОЗДА,
студентка відділення журналістики.

ФОТОФАКТ

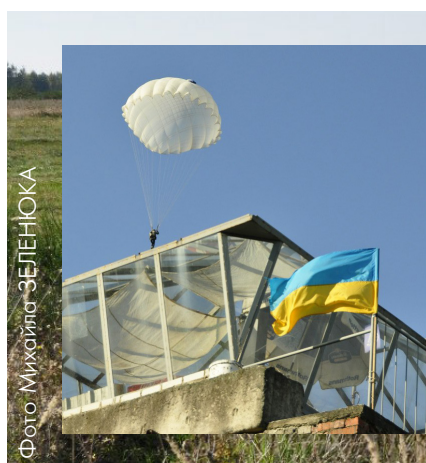
Ужгород у День Соборності підтримав усеукраїнську акцію «Ланцюг Єднання». Серед більш ніж 200 активістів, котрі розгорнули 400-метровий жовто-блакитний стяг, були й студенти та викладачі УжНУ.

ЕКСТРЕМАЛЬНЕ ЗАХОПЛЕННЯ

Над прірвою в житті... Блакитному житті. І з парашутом

Ви не читали про таке в Юнгу, ні у Фрейда, ні у Дейла Карнегі. Однак і без цих видатних психологів знаєте про існування прекрасного типу особистостей. Маю на увазі homo problemus, котрі не визнають у житті важливішої справи, ніж робити дурниці. Як правило, прибічники Клементини* мають три головні мрії в житті: 1) подорож автостопом; 2) татування; 3) стрибок із парашутом. Останню «заповідь» мені пощастило виконати не так давно, минулої осені.

«Я ж йому три рази пояснював, куди йти! — зауважив організатор на ім'я Андрій, коли мій ще один координатор, брат, зателефонував йому вже зі Львівського вокзалу. — Їдьте до містечка Затока в напрямку Рава-Руської».

Касирка: «Там немає ніякої Затоки». Я подумала: «Ця місцина — напевно Атлантида чи Летючий голландець», тому запитала таксистів. Вони: «Затока знаходиться в протилежному, Імстичевському напрямі». Касирка цю інформацію підтвердила, а потім додала, що за квитком нам із братом слід йти на приміський вокзал.

Я: «Але над вами ж написано «Приміська каса». Вона: «Так, проте вокзал — не тут».

Ми дісталися до пустелі (вокзалу), а потім увійшли в землю обітовану (Затоку, щоб їй добре жилося). Там чекав новий сюрпріз. Організатор Андрій зазначив: «Вийдіть на станцію, а далі прямуйте за натовпом».

Ми так і зробили. Та з часом

помітили, що люди почали спокійнісінько розходитися по своїх домівках. Підійшли до жінки, котра продавала молоко при дорозі. Вона повідомила, що аеродром знаходиться в протилежному напрямку. Пройшовши за цією вказівкою 500 метрів, помітили даму, до образу якої підійшла б собачка. Перехожка прогулювалася з коляскою біля церкви: «Вам треба повернутися на станцію й знайти стежку в ліс, а потім піти попри соняшники».

Ми простували тією стежкою, мов робінзони, а вона все не закінчувалася. Нарешті біля однієї з кілометрових грядок помітили чоловіка, який косив траву: «Цим шляхом ви до аеродрому ніколи не дістанетеся. Краще йдіть прямо вздовж соняшників. Вони ростуть досить широкими рядами. От тільки після них починається кар'єр, не проваліться».

Я гадувала «Тореадорів з Васюківки», коли ми проходили тією хашчею. Видовище, однак, було захопливо-містичним. Висо-

кі, тендітні, але зсохлі й похилені соняшники були, мов шевченківські тополі. Здавалося, це матері, які колись збіглися на поле поплакати, але так тут і залишилися...

Досі дивуюся, як ми дісталися аеродрому тоді ж, коли й основна група. Усі з неї вийшли на наступній станції «Городок» і доїхали сюди автобусом у теплом і затишному салоні... Інструктаж розпочався з армійською похалпівстю.

Приблизно шість годин нам пояснювали, як треба давати раду з парашутом. Потім учили приземлятися й, нарешті, робити петлі зі строп, щоб скласти повітряний агрегат у сумку.

Цілий день мене нудило від страху. Справа в тому, що громада в Інтернеті коментувала мій юнацький порив не надто втішно: «Страх віднімає половину життя. А парашут, який не відкрився, — другу половину». «Парашутний спорт хороший тим, що в тебе все або з першого разу виходить, або вже ніколи». А тут ще й мама додала:

«Не забудь бинти. Там же все ноги ламають, коли приземляються». Брат і собі вставив: «Я не залишусь з тобою в лікарні, якщо дістанеш травми. Поїду додому».

Організатор Андрій і своїх 5 копійок додав: «Пам'ятаєте тарганів із «Людей-Х»? Тих, що в них коліна вивернуті навпаки? От ви теж так будете ходити, якщо допустите бодай одну помилку».

У цьому епізоді фільму під назвою «Моє життя» 25-м кадром стабільно миготіло одне-єдине слово — травма, травма, ТРАВМА.

...Коли мене виштовхнули з літака, перед очима не пронеслося все життя. Думки були прозаїчні, проте актуальні: «Ой, мамо, я помру!»... «Кільце!»... «Хух, відкрився!» і нарешті: «Кла-а-ас». Хоч узагалі й мала порохувати: «... 521, 522, 523». Потім вигукнути: «Кільце!» і смикнути його. Далі — «524, 525» — і перевірити, чи все гаразд із куполом. Однак, зрозуміло, у той момент мені було не до арифметики.

Я прокричала в повітря, що «ві-і-ільна», не забула й про «Слава Україні!» Після цього наставала вирішальна мить — приземлення.

Усвідомивши, що земля в кількох метрах від мене, приготувалася до хрускоту суглобів або хоч би сильного удару. Та в результаті м'яко торкнулася ногами землі й лягла на спину, мов упала в обійми зимової ковдри. Тремтливую напругу цілого дня мов рукою зняло.

Зрозуміла, що соціум помилився. І це дає мені можливість далі здійснювати свої мрії. Чого всім бажаю. Бо ми можемо ;).

*Клементина — героїня фільму «Вічне сявво чистого розуму», яка обожнювала робити дурниці.
Елізавета ЗЕЛЕНЮК,
студентка відділення журналістики.

НЕ СУМУЙ — ПОДОРОЖУЙ

Експрес-тур, або Як ми підкорювали Галичину

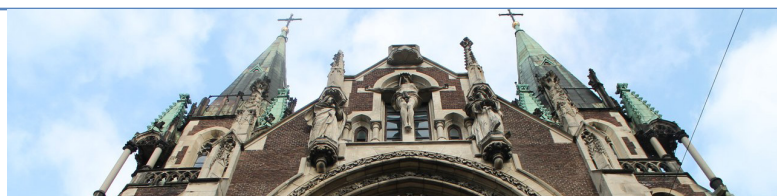
«Стометрівка» в Івано-Франківську

П'ятниця. Ніч.
Зала очікування
Ужгородського
залізничного. Тоня й
Наталка прибігають за
15 хвилин до потяга...

...Звично розміщуємося у своєму улюбленому «плацкарті». Улюбленому, бо дешевому для студентів. До речі, для купе і СВ пільгової ціни немає! Тому їздиво гуртом із бабусями, дідусями, ромами й такими ж вічними сту-

дентами-мандрівниками. Головне кредо цієї (і всіх попередніх) поїздки — максимум вражень, мінімум коштів. До екстремального автостопу не дійшли, але ідея здається вельми спокусливою...

Субота. Ранок. Львівський залізничний зустрічає прохолодними платформами, набридливим голосом диктора й довжелезним збиранням у жіночій убиральні. Розумію, що 18-річчя принесло з собою перші вісники старіння, бо моє сонне обличчя ніщо не рятує.

Курс на McDonald's — мій улюблений, ну а для дівчат — єдиний можливий варіант. На годиннику 8-ма ранку. Імо, фотографуємося, гуляємо — приблизний повтор нашої попередньої подорожі.

А потім почався вир екскурсій, огляд визначних місць та бродіння вуличками Львова. Усе, заради чого ми й приїхали, — за ддя вражень. Шкоду, що розпочали з Личаківського кладовища. Хто ж знав, що, крім поховань Франка, Шашкевича, Здрового, поруч розташуються ще зовсім свіжі могили бійців із зони АТО? На останніх прикріплені десятки вінків, листи від друзинь, матусь, сестер. Написані рядки адресовано в повітря, бо ніхто їх не прочитає. І стільки там болю, сліз — таке-от невимовне горе... Із тяжким серцем покидали те місце й зареклися частіше приходити туди. Звідти прямуємо до Палацу Потоцьких. Ох, ця геніальна архітектура міста! Часом дивуюся, як люди створюють такі шедеври, і відчуваю себе якоюсь безрукою, безголовою. Настільки оте все майже божественне, що не віриться в рукотворність людини.

Субота. Полудень. Обід завершується по-різному. Я — з коханим, дівчата — у «Гузатій хаті». Потім знову збираємось, аби перед потягом погуляти, удосталь пофотографуватися, придбати сувеніри ну й інше, але типове для туристів.

Субота. Вечір. Знову потяг, традиційне чаювання й розмови про все й ні про що. Душевно, тепло, щиро — як би не звучало, але я люблю таку атмосферу. Івано-Франківськ зустрічає нас сутінками, нервовими зривами Тоні й довгою поїздкою до мотелю. Тут варто розповісти докладно. Завжди бронюю житло через booking.com. Зручно, надійно, доступно. Якщо повертатися до нашого девізу про мінімум коштів, то в цьому план виконали.

Номер люкс на чотириох за 210 грн. Як вам? Просто я завжди знаходжу найдешевше. Супутникове телебачення, окремий санвузол, гаряча вода постійно, Wi-Fi, привітний персонал і сніданок, що входить у вартість. Про переваги можу довго розповідати, єдине — знаходиться за містом, але біля шосе. Ще й зупинка поруч. Поселилися, по-вечеряли, заснули.

Неділя. Ранок. Сніданок такий собі, але краще за ніщо. Зібравши речі, без особливого настрою подалися до центру. І тут нас просто розірвало... До неможливості чарівне місто! Вишукане, водночас просте, спокійне, тихе, домашнє — оце, мабуть, ті слова, що якнайкраще передають атмосферу колишнього Станіслава. Славнозвісна «Стометрівка» (щось на зразок довжелезного проспекту) настільки європейська, що не віриться. Затишні кав'ярні, повільний потік жителів; у цілому я закохалась.

Неділя. Обід. Через нетерплячість деяких осіб, спраглих до їжі, обідали в найгіршому кафе (чи ідальні) радянського зразка. Зате там були дуже смачні деруни. Завжди замовляю їх, де б не була, бо просто обожнюю... Величезна порція зі сметаною за 16 грн. Смачно поївши, гуляємо далі. Тримаємо курс на парк ім. Т.Шевченка. Ішли туди довгенько, але це того вартувало... Уже бракує мені прикметників, аби описати всю казковість Франківська. Вулички такі сімейні, тут хочеться просто жити: гуляти, бавити дітей, їздити на велосипеді, сидіти на лавицях. Тут — спокійно!

Неділя-понеділок. Завершилася наша подорож іще двома потягами, які доставили в рідне місто. Привезли ми звідти, крім згаданих вище спогадів, близько 900 фото й 10 коротких відеороликів. Подорожі — це «круто»!

Валерія ЛАДАНИ,
студентка відділення журналістики.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Типологія сучасного студента

Що найближче для студента? Звісно ж, навчальний процес. Щоб дізнатися, як спудей насправді ставляться до граніту науки, розглянемо кілька підходів в узагальненому вигляді.

1. Студент — природжений відмінник. Старанна дівчина, котра із першого дня навчання представила себе курсу й викладачам як флешку на 32 Гб, удецент заповнену «вордівськими» файлами, справді розумна й начитана. Така юнка не прагне випхатися поперед когось, аби показати, хто тут головний, — у неї це виходить саме собою. Поставлену «марку» тримає до кінця й не губиться серед інших. Крім того, це може бути єдина людина, крім викладача, котра має конспект усіх лекцій, який знадобиться за день до іспиту, і ти побіжиш його швидко «ксерити».

2. Студент-байдикар на байдарках. Байдикар — бо нічогосінько не робить, на байдарках — бо безтурботно пливе своєю студентською течією, як човен рікою. Без весел. Нерідко такий спудей прийшов навчатися за вимогою батьків, котрі вирішили дати своєму любутому «дитинчаті» (навіть якщо йому 22 і воно кремезне й бородате) вищу освіту. Є два варіанти розвитку подій у подальшому за таких умов. Перший: «виліт» зі стін вишу на молодших курсах — ну «не вынесла душа поэта позора мелочных обид». Другий: ще до того, як встигне «вилітати», знайде одну іпостась, котра теж здобуває фах і цікавить настільки, що в студента

з'явиться стимул продовжити навчання й, зрештою, довести його до кінця. Утім такого спудея ніколи не переймають модулі, заліки, іспити, під час яких значна частина одногрупників жменями ковтає валер'янку. Крім того, інертність може спостерігатися лише стосовно навчального процесу, але насправді йдеться про доволі розумну й глибоку особистість.

3. Студент-«середнячок». Особливо нічим не вирізняється — учиться непогано, відвідує більшість пар, водночас інколи дозволяє собі й «похалахвити». Така людина зазвичай розумна, але не надто зацікавлена в тому, щоб стрибати в навчання вище своєї голови. Та й викладачі не вимагають бозна-чого, як, скажімо, від того ж відмінника, проте й не вважають за недолугого, як трапляється з деякими. А будучи невідповідним, такому студентові легше загубитися в масі курсу.

З іншого боку, коли виникне потреба, цій людині важко дасться перехід із зазначеного типу «студика» в інший, адже решта вільних ніш уже зайнята. Та й усі звикли, що йдеться про «середнячка», тому можуть узагалі не помітити намагань змінити щось на краще.

4. Студент-активіст. Причому шалений. Зазвичай, навчальний процес його цікавить мало, а ось громадське життя факультету, вишу, а часом і міста — це сфера, у якій спудей почуватись наче риба у воді. Це — як у відомій КВНівській мініатюрі: «Доброго дня, мене звати Аня Мовчан. Хочу проводити всі свята в нашому університеті, я вже стала проформом і старостою групи, тепер бажаю стати проформом

факультету й старостою потоку. Прагну брати участь в усіх номінаціях, конкурсах, співати, танцювати — усього, можливо, і не смію, але із задоволенням робитиму...»

Завдяки такій особі одногрупники завжди в курсі найсвіжіших подій і можуть так само вкусити шматок найкращих епізодів зі студентських років. Однак слід бути обережним: спочатку викладачі такого студента зазвичай обожнюють, але коли він почне загравати, можуть і поставити на місце.

5. Студент-унікум. Хтось йому заздрить, хтось ним пишається, хтось — недолюбує, але в глибині душі всі ним захоплюються. У такої людини чимало друзів, проте вистачає й недоброчливців. Водночас можна говорити з упевненістю про того, хто є душою компанії, уміє погуляти, повеселитися та до того ж наступного дня ще й показати цілком пристойний знання на практичних. Бути «в кентах» зі спудеєм зазначеного типу щонайменше вигідно: і відпочити можна, і в навчанні є кому прикрити. А як максимум, такі люди зазвичай справді цікаві, корисні, і з ними приємно проводити час. Утім як би вам не хотілося відістати себе до вказаного типу студентів, усе насправді не так уже й райдужно. Адже їм так чи інакше доводиться робити все в останній момент, через що потім треба з'їдати чимало нервів собі й іноді зриватися на ближніх, що, зрозуміло, тягне за собою не надто втішні наслідки.

Отакими я бачу основні типажі сучасного студента. Упізнали себе? Якщо ні, то дописуйте тип № 6...

Олена МОСКОВКА,
студентка заочної форми навчання відділення журналістики.

СЕСІЙНЕ

Не в повній «бойовій» готовності

Не всі першокурсники зможуть повноцінно відпочити

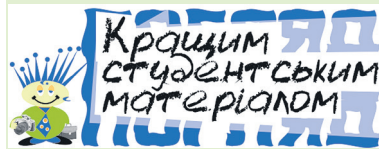
Зі встановленням ялинки у фойє на першому поверсі основного навчально-лабораторного комплексу студенти УжНУ повністю поринули в зимовий настрій.

Адже у зв'язку зі скороченням навчального семестру гостро відчувалася потреба у відпочинку. Особливо новорічної атмосфери очікували першокурсники, для яких семестр виявився досить напруженим: нові колектив, викладачі, система навчання. А з останнього, звичайно, і перша сесія. Хтось її повністю «закрив» і з легкою душею міг готуватися до зимових канікул, а дехто й не до кінця відчув увесь смак свят. На заваді стали «хвости».

Якою ж зима видалася для таких студентів? За моїм опитуванням, тільки близько 20 відсотків першокурсників, за котрими тягнувся бар'єрний шлейф сесії, обрали повноцінний відпочинок, а не повторну підготовку до заліків та іспитів. Ще 40% хочуть виправити ситуацію якнайуспішніше, тому впродовж канікул учать або вчитимуться. І решту 40 — серйозно ще не задумувалися над такою непростією проблемою.

Якби там не було, а питання такі залишається. Отож «хвостатим» забувати про навчання не варто, інакше поганих (а то й фатальних!) наслідків не уникнути.

Богдана ГУНДА,
студентка відділення журналістики.

«Погляду» в № 12 (169)

ВИЗНАНО:

Колаж до публікації на 1 стор.
Вікторії КУЗІВОЇ, студентки 3 курсу
відділення журналістики.
Вітаємо авторку!

Іспит — час, коли студенти за дуже короткий період хоч щось дізнаються...

Не легко у навчанні? Не хочеться гризти граніт науки? Забирай документи!

Бути студентом добре. Тільки навчання заважає...

Навіщо студенту втрачати надію, якщо викладач іще не втратив самовладання?

За підсумками перевірки шкільних творів за темою «Як я провів літо?» було розкрито три крадіжки, два теракти й п'ять вимагань.

Що може настільки об'єднати студентів, як один варіант під час модуля, заліку чи іспиту?!

Закінчивши медичний інститут:

1. Я постійно мию руки!
2. Я знаю, що помру й розумію, що цього не змінити...
3. Я знаю, звідки насправді беруться діти!
4. Практично немає речей, здатних позбавити мене апетиту!
5. Я дуже боюся лікарів, особливо однокурсників.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД,
опублікований минулого номера: Мехиріччя, вівця, кінь, попіл, Президент, сесія, синій, ялинка, годинник, вечерея.

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № 13.
Ціна — безкоштовно.

Виходить щомісяця, крім канікул. Номер підписано до друку: 29.01.15.

Засновник і видавець —
Ужгородський національний університет.
88003 м. Ужгород,
пл. Народна, 3.

Номер надруковано у друкарні ПП Бреза, 88000 м. Ужгород, вул. Жупанатська, 15/4. тел.: (0312) 61-60-07, 0673501794. Наклад 300 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород, вул. Університетська, 14.

Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор
В.Ю.ТАРАСЮК.

Верстка: О.В.МАТІЙ.
Набір: М.М.ЗЕЛІНСЬКА.
Коректура: М.Б.ГАРАЗДІЙ.